

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

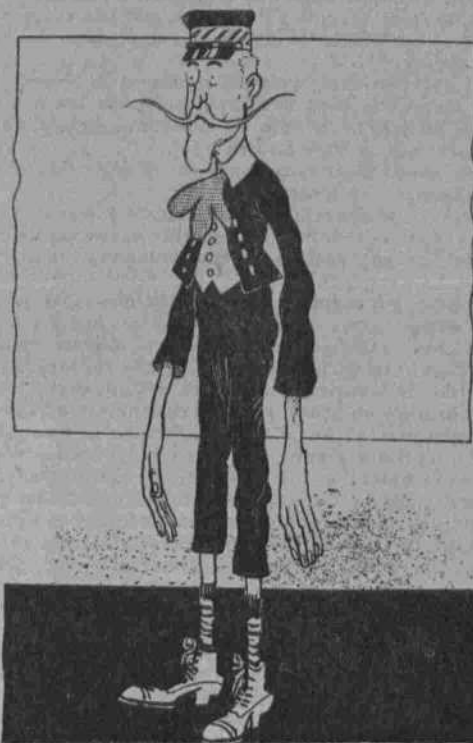
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

ANY NOU, VIDA NOVA

—Aniré á treballar á la Riba.

—Deixaré de ser un criatura.

—Jo 'm faré catalanista.

—Diré á don Dallonsas que ja no desitjo el poder.

—Donaré llibertat á tots els canaris.

—No m' enfadaré may més ni demanaré em-
pleos pels meus gendres.

—Fundaré un convent de frares mendicants.

—Tancaré la Lliga y 'm dedicaré á qualsevol
altre negoci.

LA SENMANA

Un assumpte, un no més, ha ocupat durant la darrera setmana l'atenció dels espanyols: la rifa de Madrid y especialment el premi dels sis milions, aquests sis milions que tota els jugadors persegueixen y que tan pocs [ay] logran atrapar.

Per un capritxo de la sort veleidosa, aquest any la codiciada grossa se'n anat al estranger. Ni siquers els queda als aficionats a la loteria l'argument que ab tanta constància esgrimeixen pera consolar-se de la derrota: «Un ó altre l'ha de treure!»

Un ó altre, sí; pero aquest altre, enguany ha sigut un estranger, un home que potser no donarà un centí a Espanya, ni deixarà publicar el seu retrat al *Nuevo Mundo*, ni explicarà a cap «chico de la prensa» què feya ni què va pensar en el solemne moment en que varen comunicar-li la fausta notícia.

De manera que 'ls sis milions que, duro sobre duro, havien anat deixant els jugadors espanyols damunt dels taulells de las administracions, un estranger els agafa d'una grapada y se 'ls embutxa tranquil·lament, sense més esforços que 'l que representa el gastarse mil pessetas en comprar el bitllet.

Sembren, jugadors, sembru ab l'esperansa de collir algú dia. «Un ó altre ha de treure!» Es clar!... Un ó altre. Tant pot ser un brasileny, com un anglès, com un moro, com un xino...

Y mentres la gent, momentàniament desilusionada però agotant els bitllets del sorteig d'avuy, parla d'això, la política descansa.

Descansem també nosaltres y esperem que 'ls vents del Any nou desfassin las boyras que, pesadas y cansoneras, per tot arreu ens enrotllan...

¿Serà en efecte així ó succeirà, al revés, que las boyras, lluny de desfer-se se concentraran més y més y 's convertiran en veritables núvols?..

Chi lo sal..

PIP-PAF

PER BON CAMÍ

Si fossim vanitosos, ara recordaríem la constant campanya que, desde fa molt temps, venim fent a favor del partit republicà, entenent com a tal la completa fusió de totas las fraccions que componen la Esquerra Catalana en un sol bloc republicà. Com que ni som vanitosos, ni 'ns creyem que 's degui a la campanya nostra l'actual intent de portar a felis terme la desitjada unió, registrém ab gust la franca y bona disposició en qu' están tots els elements de Esquerra pera fusionarse, y diguém sobre l'assumpte la nostra opinió ab la franquesa y el desinterés de sempre.

Som partidaris de la formació d'un partit republicà, ben català y ben avenat, pero no tan exclusivament català que vulgui viure allunyat per complet de tota relació ab els republicans del reste d'Espanya, ni tan inoportunament avenat que a totas horas hagi de passejar la llustrina roja ab crits y escàndols pels carrers.

En apariència, el novell partit deu constituir la dreta republicana de Catalunya, ja que la significació radical la té agabellada el lerrouisme. Deixém que la revolució y el radicalisme ho tinguin ells, els encesos, en las paraulas, y tinguemho nosaltres, els conservadors, en las obras: els que de debó volém la renovació de las cosas y el veritable progrés, ja 'ns trobarem junts a l'hora de l'acció.

L'obrer català es reflexiu y pràctic; si ven que el partit republicà de Catalunya no pert el temps en boyda xarrameca y s'orienta en un sentit francament socialista, apressarà la seva definitiva organització pera constituir una força que, sense barrejar-se may ab nosaltres, pugui ajudar-nos a aconseguir la suma de llibertats qu'han de constituir el camí ample per ahont podrán ells anar a la completa consecució de tots els seus drets.

La nostra significació dretista dintre el republicanisme ens portarà segurament a una relació cordial ab el partit conservador republicà que 'ls elements acapillats per l'Azcarate pretenen constituir; no podém refusar aquesta relació cordial, ben natural en elements que tindrán tants punts de coincidència, pero arribarém en aquesta cordialitat fins allà ahont no corri perill la nostra llibertat d'acció dins de Catalunya. Treball intens dins a casa nostra pera fer gent que senti la llibertat, costums ciutadans, lleys progressives; tasca constant pera que Catalunya estiga en condicions no sols d'admetre, sino d'imposar la llibertat. Mentres tant, col·laboració contínua y desinteressada ab tots els elements que a casa nostra persegueixin idéntiques fins y ab tots els que en el reste d'Espanya treballin ab fè pera la cultura del poble, l'imperi de la llibertat y la seva natural conseqüència: la República.

A la formació del partit republicà de Catalunya no hi contribuïren solsament els quatre partits que l'integravan. L'han empès en tres lluytas electorals y li donaràn la força del número y del entusiasme, aquests quinze mil electors que no pertanyen a cap partit determinat y una joventut numerosa y valenta qu'encara no té vot pro té paraula y voluntat pera donar ferma empena a una agrupació política. L'abnegació y el desinterés d'aquest medi poderos y anònim que figurarà en las files del novell

partit Republicà de Catalunya, denhen imitarlos els caps pares encarregats de donar forma al desitj unánim d'una unió ben feta.

Volém creure que tothom complirà ab el seu deber, y nosaltres, que desinteressadament, ja que no volém llochs senyalats en el nou partit, ens disposem a posarhi l'espatlla, sense perjudici de la nostra independència, no planyerém cap esforços per ajudar al millor éxit de tan patriòtic empenyo.

JEPH DE JESPU

ENTRE LES DUES GRANS PORTES

1909 - 1910

A l'hora en que veiem pondre's dins l'història aquesta anyada de 1909, no considerem, catalans, el seu valor com a moment de Catalunya? —Perquè aquesta anyada tindrà un nom i un color. Se dirà: 1909, significativament, com se diu 1840, l'any dels nostres *sans-culottes* com se parla dels Segadors o dels remenses. Més encara. Si bé les jornades de juliol (mes consagrat ja a la Revolució en els anys històrics 1789 i 1830 i en el 7 de juliol madrileny) tenen un valor local, purament espanyol, en lo referent a lluita anti-eclesiàstica, tenen en cambi un valor europeu, universal, en lo referent a actitud popular contra la guerra burgesa. La significació de 1909 serà, en resum, pera honra catalana, un moment d'universalització de Catalunya, un moment en que l'obrer català haurà al·lisonat i servit de model al proletariame internacional.

Hi ha anys que passen, passen, i's fonen pera sempre dins del passat. N'hi ha d'altres que persisteixen, esdevenen presents eternals, se «prenen», se coagulen. Quina significació tenen pera ningú les paraules 1309, o 1724, o 1842? —Comparem am la vitalitat i el sò suscitador d'ecos i suggestions que tenen les paraules 1492, o 1793, o 1815. Les xifres se graven en foc. Son com a inscripcions qui no's borren mai de la gran paret. Flamejen.

Pera Catalunya, 1909 serà una d'aquestes xifres. En tot lo que s'ha parlat sobre el seu darrer semestre, trobo que no s'ha enunciat encara la fórmula qui en doni la seua representació com a veu de poble. Els de la dreta se contenten am dir, emfàticament: fets vandàlics. Els de l'esquerra diuen sols (ara que'l perill imminent es passat): fets gloriosos. Es que les dues mesures enemigues apreien desde punts diversos la cosa. Hauria de dir-se, sobre tot: *acció directa de la sobirania popular*. El poble, rei, ha obrat, ha exercit, perquè les seues representacions descuidaren l'obrer per compte seu. Tots recordem que, aleshores del 25 de novembre, els actors d'aquella nit varen dir: «hem obrat perquè la justícia pública no satisfés les nostres exigències».

—I bé: lo qu'aquests actors de 1905 no tenien dret a dir, perquè ells no eren *sobirans*, sino *servents*, el poble de 1909, sobirà i no servent, pot dir-ho. ¿I què valen, al costat d'aquesta consideració, les paraules infracció legal, extorsió, violència? Com pot haver-hi delictes en la subversió d'un estat de coses qui sols existeix per voluntat del mateix poble, i qu'el poble, en conseqüència, pot derogar quan vol? Així com aplicar la paraula robo a les lleis desamortidores contra l'Església era un absurd jurídic, ja qu'el concepte de robo depèn de la llei, i caiguda tal llei no hi ha robo, així la violència contra un estat de coses no pot esser, en el fons, un veritable delict quan l'estat de coses subsisteix sola per la voluntat del delinqüent.

La repressió, l'immediata i la mediata, la del carrer i la de les persecucions i processos, pagà amb un riu de sang la poquíssima sang que la actitud del poble va vessar. Per lo demés, la fórmula maurista ja era la d'aquest cent per cent, en quant a castigar am cent vides cada vida arrancada pel poble. Però la repressió, afortunadament, va esser una nova causa de que l'anyada 1909 se convertís en universal. Tots recordem per què. I si alguna cosa mancava pera convèncer-se de que tot el món estava interessat en el nostre moviment, local en apariència, l'intervenció universal en la repressió prova aqueixa solidaritat. Es que tot el món, sentint-se responsable del mateix impuls de les multituds catalanes, sentint-se co-acusat, responia a la repressió. I com podia esser d'altra manera? ¿Per ventura les idees mares de les nostres turbes rebels no havien estat rebudes de la Mestra-Europa? ¿Es que l'Escola, la veritable Escola Moderna d'ont havia sorgit l'ensenyança d'aquell impuls no tenia per solar el de les grans ciutats europees? En aquest punt, sens dubte, dretes i esquerres estem d'acord.

«Anyada tràgica». El calificatiu ha passat a esser corrent i vulgar. També hi estem conformes uns i altres. Recordo que vaig usar-lo ja, aplicant-lo a la méua ciutat de Barcelona, en el dies mateixos de la tragedia. Però tragedia es acció, conflicte, dinàmica, «topada». I la condició doble, bicéfala, de la batalla, fa qu'el judici tingui també un doble aspecte subjectiu (cara o creu) segons éia el qu'il formula. No preguntem a l'aristòcrata emigrat de 1792 el seu judici sobre la Revolució...

Any 1910, tu qui estàs a punt de rompre la closca de l'ou matern, què ens reserves entre el caos dels tús dies? ¿Seràs passatger? ¿Seràs etern? Seràs, dins l'infinit del temps, un anònim, un número sense carn ni persona, un pretèrit, o bé seràs present sempre com un déu familiar alçat en la capçalera del nostre llit de somnis? —La gran porta s'obre. El primer cop de batall sona, llargament, dins la nit... I el nom, avui vagarós, insuggestiu, inexpressiu, banal, repercuteix en la gran volta com una veu d'Anunci: 1910... Quina serà la resonancia de la mateixa veu quan, d'aquí a 365 dies, l'altra gran porta se tanqui darrera l'any esvaït? Misteri. Misteri qui anirà esflorant-se día per día, lentament i ràpidament, am les fulles simbòliques del calendari...

GABRIEL ALOMAR

El negoci de Lourdes

ESCANDALÓS MERCANTILISME

SEMBLA extrany, sembla talment impossible que en els nostres temps hi hagin encare persones, per religioses y catòliques que si- guin, que creguin de bona fé en els célebres miracles de Lourdes.

Per espessor que tingui la vena de la fé ó de la beneytería que 'ls creyents duhen als ulls, no's comprén que arribin fins a l'extrém de deixarse enganyar pels empresaris del negoci de Lourdes, que 's fa escandalósament sota la capa de la religió y de la Mare de Déu. El sol fet de que a Lourdes se curi (?) anyalment, segons las estadísticas eclesiásticas, un 3 per 1,000 de malalts, xifra irrisoria que 'l més ignorant curandero superaria de bon tros, desfa completament la mística llegenda de l'aygua miraculosa. Y desfeta aquesta llegenda, lo únic que queda a Lourdes es una indigna empresa de negocis. Aixís com Montecarlo atrau als forasters ab l'esqué del joch, Lourdes els atrau ab l'esqué del miracle.

Els explotadors del negoci de Lourdes han perdut la vergonya, y descaradament han fet ben públich els seus plans. Darrerament han escampat milers de prospectes titulats *Atraccions religioses de Lourdes* (una cosa així com al Teatre Soriano) y *Grans Bazzars de Lourdes*. Aquests prospectes han sigut publicats per la societat explotadora de las atraccions y dels bazzars, la qual anuncia que ha emés accions. El document de referencia está redactat en un estil alhora místich y comercial. Aquí va, com a mostra, un curiós paragraf:

«Lourdes, ahont afineixen cada any més d'un milió de pelegrins de tots els països, es un meravellós camp d'acció obert a tota empresa comercial de caràcter religiós. Es inevitable que un grup d'atraccions religioses, procurant al pelegrí desocupat un passatemps agradable y alhora una emoció en concordancia ab els seus sentiments de fé y de pietat, tingui en aquest ambient especial un éxit prodigiós...»

Las atraccions que constituïxen l'objecte de la societat per accions, són, entre altres, las següents:

Un *Panorama de Jerusalem*. Segons el prospecte, l'èxit d'aquesta atracció creix d'any en any.

Un *magnífich Cinema-Hall religiós*. Aquesta atracció ha sigut afegida a l'anterior, en vista «dels beneficis considerables que dona l'explotació del Panorama...»

Un *Museu* exclusivament consagrat al record de la *Bernadette*, hont están representadas las principals escenas de la vida de la Benaventurada, ab l'aparició de la Mare de Déu y tot.

En quant als Bazzars, heusquí un altre fragment interessant del prospecte:

«Si nosaltres cridem a las ánimas pietosas pera una obra indiscutiblement meritoria, las convidém també a una colocació excepcionalment aventajosa dels seus capitals, a un negoci particularment remunerador, y 'l costat pràctic de la nostra empresa no es pas menys seductor que 'l costat moral...»

Com que fa algú temps que 's vé parlant de si'l Govern francès, per rahons d'higiene, tancarà la catedral de Lourdes, els senyors del prospecte tranquil·lisan sobre aquest punt als catòliques que vulguin pendre accions de la societat. Pero no 'ls tranquil·lisan fentloshi creure que Déu protegirà a Lourdes, sino recordantlos que las bancas y las companyias carillayres de Fransa que están interessadas en que Lourdes no 's tanqui impedirían tot intent en aquest sentit. De manera que 's confia en l'influència de las entitats capitalistes y nó en Déu. Per lo vist, aquest no fa, respecte de Lourdes, altra cosa que donar el seu nom pera 'ls negocis que allí hi ha establerts. Es, com diu un diari parisench, un Déu de palla.

El prospecte convida als catòliques a «enriquirse tot fent el bé». En aquestes condicions serán molts els que voldrán fer el bé. Si 's tractés de fer el bé empobrint-se, com aconsellava al Crist, ja'l vindria una mica més costa amunt.

FULMEN

VAN per molt bon camí els treballs que algunes personalitats realisan pera constituir sobre bases amplias y sólidas l'Esquerra Catalana.

L'altre dijous va reunir-se ab aquest mateix objecte, en el Círcol de la plassa del Teatre, la Junta Municipal Republicana Autonomista.

Els congregats, segons nota oficiosa, varen considerar qu'és urgent la constitució d'un partit republicà únic que agrupí els diversos matisos del republicanisme català, y entenentho així, nombraren una ponència encarregada d'activar y portar a felis terme aquets propòsits, que son els de la immensa majoria dels que, de soldat en amunt, ocupan un lloch en las files republicanas.

Nota remarcable d'aquesta reunió sigué el discurs en ella pronunciat pel nostre amic senyor Junoy. La sinceritat, la previsió, y 'l bon sentit varen parlar per la seva boca. Si 'l programa que, en breus paraulas, va esbossar el senyor Junoy pogués ser comprès y seguit per la democràcia de la nostra terra; si las idees que l'exdiputat per Barcelona va exposar arribessin a convertir-se en *credo* de las nostras masses; altra seria la nostra sort y altres els resultats de la nostra labor política.

Sigui com sigui, la lleu estada sembrada: lleu bona y passada pel garbell de l'experiencia.

Que cada hu, ara, cuydi ab amor y bona voluntat la porció de camp que li correspon, y molt serà que no grilli.

Diu que a la Casa del Pueblo hi ha una marca es-pantosa.

¿Motiu?... Lo que acaba de succehir ab la rifa de Nadal.

Quatre bitllets sencera jugava la Casa—el 2,088, el 19,990, el 41,287 y 'l 45,339—y a cap d'ells li ha tocat res. Ni un petit premi, ni una aproximació, ni un miserable reintegro.

—¿Cóm estém aquí?—diu que diuen ara els senzilles lerrouixistas que, refiats en la bona estrella del seu jefe, estaban casi segurs de treure la primera ó al menos la segona.—¿Aquest es aquell home que té tanta sort y que tot lo que toca ensopega?

Lo pitjor es que ja tothom sab allí que la grossa ha anat al Brasil, y com que 'l Brasil es a América y don Alacandro últimament hi va estar, fins se sospita que a n'ell li ha tocat alguna cosa de la primera...

Tindria gracia que mentres els seus súbdits, abandonats per la sort, s'estiran els cabells, ell, calladament, sense dir res a ningú, s'embutxaqués uns quants mils duros...

Això comença a anar bé.

El senyor Moret ha enviat a Melilla al ministre de Foment.

¿Quán envia al demés a Ceuta?

A tall de cinematògraf, depressa y corrent, s'ha montat al carrer de Calabria, tocant a la Granvia, bon tros lluny d'ahont estava avans instalada, l'iglesia de Santa Madrona vella, cremada'l mes de Juliol.

Això está molt bé si els parroquians demanavan ab urgencia la edificació de la nova iglesia. Ells ho han volgut, ells serán els que hi aniran a fer el gast, donchs que s'arreglin.

Lo que no ho está tant de bé, es que 'ls vehins que no hi tenen cap culpa estiguin condemnats—condemnats, sí, senyors!—a sentir aquell repicament de campanas que dissapte y dimmenge passats, de las cinch del matí a la una del mitjdia, no va parar un moment, anunciant *esta y la otra*.

Nosaltres aconsellem al rector del cinematògraf de Santa Madrona vella, que moderi un xich el desfici del seu campaner si no vol que hi hagi un altre fet vandàlich.

Y que aquesta vegada estaria ben justificat, viva Déu!

La *Epoca* desmenteix que 'l senyor Maura se proposi dirigir als seus correligionaris cap discurs ab motiu de la Junta general en el Círcul conservador, perquè la conducta del Govern no ha donat lloch a que 's rectifiqui cap dels conceptes que emeté don Anton en el seu discurs del Senat.

Felicitém als correligionaris del senyor Maura, per la sort que 'ls ha caygut.

Ells lo que necessiten no són bonas paraulas, sino aliments, quan son a baix, y anarlos ab discurs en aquestes temps de miseria, es com si els purgessin després de vuyt días de no tastar res.

El mal de que pateixen els conservadors es un mal que no vol soroll, y un discurs d'en Maura, sempre n'ocasiona.

En aquestes festes pasquals y d'any nou, lo que necessiten els correligionaris d'en Maura són turróns y no paraulas.

El turró, el turró, y lo demés son romansos!

Espana Nueva diu que mentres duri la cassera en el vedat de Dofiana, en la qual hi pren part el rey, estarán a la disposició dels cassadors un torpiller, dos remolcadors y una llanxa automòvil ab las calderas encesas.

El mateix diari pregunta a quin capítol del pre-supost de Marina corresponen aquestes gastos, y nosaltres ens sorprenem de la ignorancia del diari madrileny.

En cap capítol figuren, en cap capítol. Tot lo més a l'epílechi!

Diuen de Madrid:

«Ab motiu del desgavell telegràfic de aquestes darrers dias y del qual se'n dona una part de culpa al personal de Telégrafos, s'ha obert un expedient pera depurar responsabilitats.»

No sabem pas si conseguiran portarlo a cap aquest expedient. Nosaltres brindém una idea que potser podria aprofitar la Direcció general del Ramo: que 'ls informes, peticions, aclaracions, etc., se fassin telegràficament. Ja veurien com ningú té culpa!

Un escriptor diu desde Buenos Ayres que la premsa y els elements intelctuals de la República Argentina's queixan de que Espanya sols els envihi toreros y en cambi no concorri oficialment a l'important Exposició que celebrarán pel mes de Maig ab motiu del centenari de l'Independencia.

A Buenos Ayres son molt deamemoriats els intelctuals y la premsa, puig segons se ven ja no recordan que fins fa poch, un espanyol dels que fan rotlló, ha estat hoste seu durant una pila de mesos, essent, segons dayan els seus periódihs, festejadís-sim: en Lerroux.

Ara, lo que no sabem es si entre 'ls toreros també li enclonben an ell.

Que tot podria ser, malgrat la nostra opinió de que en Lerroux no passa de *mono sabio*, y encara no tan *sabio* com... molts suposan.

LLORÉ DE MAR, 25 de desembre

Sembla mentida qu'en el temps que correm, que fins els més *borregos* miran com a cucas verinosas als de la capa negra, aquest s'atreveixin com ho fan.

A n'aquesta vila n'hi ha un de conegut per mossén Pota-Ranca, predicador de las monjas, aficiat al art dramàtic y qu'ara ha canviat de rumbo dedicant-se a tota propietat al género infim. El prop passat diumenge contractà ab l'ajuda d'un metje de boigs, tres palometas que debutaren en el cine *Variedades* ab un pet de bo-

leros qu'ensenyavan fins allà, edificant espectacle que presenciaren les beates farineres, antonianas y alguna que altre aprofitada filla de... Maria que assistiren al acte. Ab tal motiu se promogué forta escandaleria que suportaren ab cristiana resignació las valentes... catòliques y las angelicals filles de... Maria, tinguent que taparse la cara y abandonar son lloch els pòchs Lluïsos que hi assistiren. ¿No li sembla, Sr. Director, que aquesta moralitat de la gent de sotana deuria reservar-la sols y exclusivament pels que freqüentant la seva botiga?

BLANES, 28 de desembre

La Junta del Centre Catòlic, se assegura que resultarà un xocant pas de comedia del gènere grotesch. Alguns socis, que no la deuen haver perdut tota, se digué que volien queixarse de que la colla fés política, molesats de que la facitums haguessin fet all-y-oli ab el caciquisme; la cosa sembla que s'entengué per els manegonejadors del cau, y segons lamentacions de un llaüt que aquest dematí treya sobre per la boca, com diria qualsevulga beyata, a la primera espurna, l'amo, en Jaumet, tenen els del remat, cuat la boca als reunits, ab un ordeno y mando digne del Zar de Rússia. Se anyadeix que aquell vespre hi hagué gran xerrola dels afavorits ab la bravuconada del pastor, que avans de que parís ja agents caciquistas la anunciaven; proba de que estava convinguda.

A mossén Reparto, que estalviat la pela vá al nfu de la lloca sempre que li vé de gust ó li crida el mangoneig electoral, no es de esperar que l'enllistin soci. El cacich que no per protegirlo els negres ha deixat de fer l'orol, s' enfadaria, y en Jaumet, tot per acontentarlo. Mossén Reparto podrà seguir concorrent de franch a l'excecutiu, ab la tradicional sotana verdosa, fent política a son gust y estenten en horas de meditació camissas y calsas de fembra pel terrat de sa casa.

Si el Centre Catòlic tufjava pels verdaders amants de la llibertat y progrés, d'ara endavant més que tufar, serà un foc de infecció que interessa sanear a tota preta ab aït fénich y ab una bona estaca de anti-porqueria política. Y de l'excomunió que segurament me llenen en Jaumet y mossén Reparto, prometo donaria a preu de cost, y més barata encara, com a bon democrata que s'riu de las baladronades de trona avall.

Oh, l'any que vé!

El mil noncents nou s' acaba...
¡Ja hauria de sé acabat!
Quan ell mori, tindrà terme
la pèga que 'ns ha portat.
Tots els astrònoms polítics
que saben lo que 'ns convé
no s'han pas estat de dirho:
—Deixen entrar l'any que vé!

¿Per què, joguet de las onas,
sense rumbo y sense nord,
la vella nau de la patria
en vá busca avuy un port?
Perque va perdre la brújula
y li falta un timoné
que sápija dirigir-la,
y això ho tindrà l'any que vé.

Miren els partits polítics...
¡Ab quina tenacitat
perden el temps, destrossantse
sense fi ni utilitat!
Aquestes llytas estúpides
tenen cap rahó de sé?
Nó, y per xò, segons indicis,
s' acabaran l'any que vé.

La gent laboriosa emigra...
Naturalment; ¿què farà
si aquí li manca la feyna,
y no pot guanyarse el pa,
y las fábricas se tancan
y la terra no sosté
als pobres que la cultivan?...
Pero, veureu l'any que vé!

¿Que avuy l' Hisenda espanyola
está, alló, si cau no cau,
ab las rendas empenyadas
y la caixa sense un clau,
y que 'ls qui la dirigeixen
ja ni sols saben què fé
per probar de retornarla?...
Bueno... Esperen l'any que vé!

¿Que l' tinglado de Melilla
no está com el Govern dñ,
donchs sota d' aquelles cendras
hi queda no poch calf?...
Deixeuvos de tonterias
y creguen a qui us vol bé;
si ara allí hi ha encara núvols,
ja veureu, ja, l'any que vé!

Y lo mateix ha de dirse
dels progressos clericals
y dels perills que amenassen
ala verdaders liberals...
L'any qu' está a punt de morirse
ho ha deixat tot fet malbé,
pero... ¡ja veureu quin cambi
quan comensi l'any que vé!

Mes, l'any que vé ¿serà any apte
per doná un quiebro brillant
a tots aquestos problemas
que avuy li estem endossant?
¿No podria ser que l' bútxara,
com si ja no n' hi hagués prou,
damunt dels actuals conflictes
n' hi afegís algún de nou
y, en compte de remediarnos
y durnos lo que 'ns convé,
ens deixés molt pitjor que ara?...
Bahl... Ja ho sabrem l'any que vé.

O. GUMA

LA BOLSA DEL TREBALL

No sé si's obrers barcelonins, en conjunt, troban a faltar en la nostra ciutat l'institució de la Borsa del Treball. A mi m'ha l'efecte de que a la majoria d'ells no 'ls interessa la qüestió. Jo haig de creure que aquesta indiferència es deguda a no ferse prou bé càrrech de l'importancia que té una institució d'aquesta mena.

En el seu tipus més senzill, la Borsa del Treball es un centre d'ofertes y demandas relatives a la classe obrera. Els treballadors que desitjan feyna y 'ls patrons que necessiten operaris, acudeixen a la Borsa. D'aquesta manera troban aviat uns y altres lo que els convé. No cal dir las grossas aventajias que té pera l'obrer aquest sistema, relativament ràpid y fàcil, que li estalvia, quan queda sense feyna, l'engunya de buscarne recorrent penosament fábricas y talleres.

Fa alguns mesos que en el Foment del Treball Nacional de la nostra ciutat se creá una oficina ab las pretensions y'l nom de Borsa del Treball. A l'amplo entrada del local que té la dita entitat en la plaça de Santa Agna hi ha una pissarra en la qual se escriuen las demandas y ofertas de feyna. Pero en la práctica resulta deficientissima l'oficina del Foment, y de las sevas deficiencias s'en queixaren públicament temps passat els nostres obrers. L'oficina del Foment no més serveix, y encara no massa, pera els dependents de comers y mossos de magatzém. En tots els altres rams, no presta cap servey. La imensa majoria dels treballadors quedan exclosos de la titulada Borsa del Treball del Foment. Per altra part, té aquesta un predominant carácter patronal que l'acaba de desvirtuar.

Mes no está solament en aquest aspecte l'utilitat d'una veritable Borsa del Treball. El seu camp es molt més extens. La Borsa ofereix, ademés, allotjament a las societats obreras y's converteix en centre de la vida societaria. Las seccions que en la Borsa del Treball poden organitzar-se són nombrosissimas y totas ellas d'alta conveniencia y de positiu profit pera l'proletariat.

En el programa municipal de l'Esquerra Catalana hi va inclosa la creació de la Borsa del Treball de Barcelona. Els radicals també 'n són partidaris. Cal confiar en que dintre poch anys hi haurá a la capital catalana una Borsa del Treball, que serà la casa social dels obrers barcelonins, actualment mancats d'organissació, de contacte y d'esperit col·lectiu.

A. R. y V.

FESTAS

Això de Nadal, cada día resulta més ensopit. Galledindia, turróns, missa del gall, xampany Codorniu y teatre. Com l'any passat, com l'any que vé. Y per això tenim d'admirar una vegada més a l'iglesia catòlica, que sense variar el repertori de la funció, sab mantenir l'interés de la galeria. Sempre fa l'mateix programa y n'obstant té éxit. Bé es veritat que l'iglesia se dirigeix a l'estómach de l'home, no pas al seu intelecte ni al seu esperit y l'home segueix al pen de la lletra las sevas instruccions, menjant pera la quaresma peix y monas y anyells pera pasquas y castanyas y panellets per Tots Sants y virám en Nadal. L'iglesia catòlica, al bon poble, en lloch d'austeril li ofereix una llista de plats, y es clar, el bon poble troba que una religió que es un menú, va d'alló més bé. Es clar que nosaltres, els intellectuals, dihem que Nadal s'ens torna carrinell y ensopit, que a la religió li fa falta en Soriano, y que las atraccions no deuen pendre l'camí del Paralelo, sino el del carrer del palau del bisbe; però las festas de Nadal, bonatxonas, sensatas, ens visitan cada any, deixantnos, com únic record, un regust de flayre de cuyna a la gola.

La rúa del día de Sant Tomás: heusquí el símbol de las festas nostras. Invariablement, els mateixos cotxes ab las mateixas personas, mondan el Parch. Y vinga fer societat com al la fessin d'ema, vinga rodar exhibint trajos, com els figurins dels aparadors d'El Siglo; vinga fer correr els caballs com si se tractés de la pista d'un hipódrom. Això sí, aquest any n'hi han hagut dugas de novetats en la rúa. En aquelles corruas de cotxes no n'havia ni un de cotxe pesetero, d'aquella d'anar als toros y de nit de Sant Joan. Tots portaven cotxero ab barret de copa y personas habilladas discretament, d'aquelles que altres anys anavan a la rúa com aquell que va a la passada dels Tres Toms. Se va notar que corrian més automòvils y es veritat que n'hi anaren més, pero va esser porque 'ls corredors d'automòvils varen treure al carrer lo hó y millor del seu article, convertint la rúa en una exposició automovilista. ¡Y vinga correr, trencant las fileras; vinga passar y repassar devant dels nostres capritxosos y de las nostras capritxosas, veyám si las marcas y las maniobras els enlluhernavan! En Regordosa, que a la fi ha tornat a treure l'automòvil, que tenia arreconat pera fer economia de benzina, deya que alló semblava le bois de Boulogne. Té molta imaginació en Regordosa. Figúrinse que va dihent que es la segona fortuna de Barcelona, no essent res més que la quarta. Però vaja, alló estava bé, y alló era la demostració de que 'ns anem aristocratiant. De las nostras elegantes entretingudas, no n'hi faltava cap. Allí l'Alfonsa y la Pagesa, alta y brillant com una generala, y l'imprescindible Requena, que ara ens la trobem en tots els diaris, després d'haverla tro-

bada per tot arreu hont hi ha diversions; y la Remedios, y una primpcesa del Yumuri, que coneix molt la joventut brillant del C. N. R.

L'Atracció de Forasters no ha caygut en que l'entretinguda ab perfum de pell d'Espanya, pot constituir un element atractiu extraordinari pera els estrangers y de decoració de la ciutat. A París no s'hi va per la Sorbona, ni per el Louvre, sino per las sevas viciosas sacerdotisas. Donchs a Barcelona, tenim de combinar las bombas, las runas conventuals, el Tibidabo y las cocottes. Perque n'hi haurán molts que preferiran més pujar al Tibidabo ab una dòna, que ab el funicular, y sempre es bó que l'foraster trobi regal y confort en tots els hotels y en tots els hostals de l'amor, trobant, tant en els hotels com en aquests hostals, alguna cosa més que la tradicional y vulgarissima escudella. A la rúa, varem treure l'convenciment de que una de las cosas de Barcelona que van per millor camí, son las entretingudas. Ja saben portar barret, crehnar las camisas indolentment, somriure y parlar al cotxero d'una distinta manera que al senyor. En Xenius, aviat podrà fer un glosari, dedicat a las cocottes noucentistas, que en Casellas no li publicarà pera que l'germá del comte de Santa Maria de Pomes, y altres com ell, pudibonds senyors que no més pujan als tranvías quan van plens y veuen senyoras, no s'enfadin. Y així, en l'adusta capital de Catalunya, se badarán las flors d'Eros, com en un jardinet viciós del siglo XVIII, y las festas no semblarán del carrer de l'Hospital.

•••

Any nou... Una altra festa. Pero aquesta es trista. Jo no podré brindar may per l'any que neix. Un nou any, es un any menos de vida y d'alegría. Las dotze campanadas de cap d'any, fan soroll de campanas d'agonía. Es la joventut que fuig, es una arruga, una nova feblesa, un nou deber, un'altra rahó pera esser formal y esser hipòcritas. Las dotze campanadas, tornarán a dirnos que l'any que vé menjarém també gall d'indi, anirém a la rúa, y tornarem a vendre la Requena, l'imprescindible Requena.

PARADOX

MIRACLE INFERNAL

A dalt d'un automòvil
hi anava un capellá,
grassó; vermell, orondo,
com qui ja ha ben dinat.

Ab rapidés pasmosa
passegé de Gracia avall,
més que rodar, volava,
la máquina... infernal.
Quan ¡ay! una pedreta
incrédula, es ben clar,
del bon camí l'aparta
y el llenca com un llamp
sobre un fanal elèctric
que cau, badant el cap
del chauffeur, mentres l'auto
trau foc per tots costats...
Tan sols ¡ay! la sotana
per miracle... infernal,
d'eix naufragi de terra
se salva sense nadar!

¿Què proba aquest exemple?
Que sempre 'ls capelláns
cauben de quatre potas
girantse com els gats.

E. VILARET

MIGO, aquests intellectuals d'exportació ¡quina manera d'espavillarse y mirar per casa!
L'insigne novelista Blasco Ibáñez, qui, com ja deuen saber, es a l'Argentina, ha demanat al Govern d'aquella nació las següents frioleras:
Que li concedeixi una gran extensió de terreno pera dedicarse a colonisador;
Que li compri 50.000 exemplars d'un obra, que té en preparació, sobre l'Argentina;
Que, de moment, se li dongui pels seus treballs una forta subvenció; y per fi,
Que se li senyali una pensió anual vitalicia.
¿Y res més, Vicentico, res més?...
Davant d'aquesta fabulosa nota de pedido, no 'ns estranya gens que La Nación, qu'es el periódich d'abont treyem las precedents noticias, digni, comentantlas ab cert ayre de disgust:
«No acertamos con las razones que abonarian estas esplendideces para con un caballero muy culto y distinguido, todo lo que se quiera; pero que hace sencillamente un negocio.»
Y fins compreném que l'referit diari posi terme a la seva lamentació ab aquestas paraulas:
«A fuer de francos, reconocamos que ciertos visitantes ilustres nos resultan algo caros.»
La veritat, si nosaltres ens trobessim en el lloch de n'Vicentico, ¡qué arronats ens quedaríam al sentirnos dir aquestas cosas!...

¿Ja saben lo que ha passat ab el bitllet favoregut ab la grossa de Nadal?
El va adquirir, a Madrid, el Banch Alemany Transatlántic y, ben acondicionat a dintre d'una carta, va enviarlo a Sant Pau (Brasil).
Tan mateix ha sigut massas clerical la fortuna, aquesta vegada.
Vés a qui ha anat a regalar els sis milions!...
A Sant Pau...
¿Volen dir que això no son—com diria El Progreso—intrigas de la gent de la calle de Caspe?

Aixó del «partit únich» sembla que molt aviat será un fet.

Me'n alegro moltíssim.

Me'n alegro, sobre tot, pel senyor Sebío, que no s'amaga d'exclamar:

—Sí, sí... Fem, fem el partit únich, perque ó sínó els únichs partits, aquí, seríam nosaltres.

Els nous regidors regionalistas, abans d'entrar al Ajuntament han volgut reunir-se al Saló d'actes de la Lliga.

¿Al saló d'actes, nada menos?

Si hauríen capigut comodament en un armari mirall...

Una de dugas:

O devia sobrar saló, ó faltavan concejals.

Quina maror entre 'ls carlins!

Y tot vé d'una carta, com la perdicó dels jugadors.

D'una carta que 'n Jaumet va enviar a algún personatge d'aquí dihent qu'está molt descontent dels seus lloch-tinents de Barcelona.

Y té rahó d'estar-ne.

Nosaltres li doném tota en aixó dels lloch-tinents.

Com que, efectivament, són uns tinents que no van en lloch...

L'Emiliano té ganas de presentarse candidat per Barcelona en las próximas eleccions per diputats a Corts.

Per xò ell, qu'es molt previsor, diu que ara en l'Ajuntament no acceptará cap vara...

Es a dir, no vol varas...

Pendrà únicament las que li dediquin els picadors de l'esquerra.

—En Cervera allá a Valencia

y a n' aquí el gran Marial,

per podé entrá al Municipi,

deixan de ser diputats...

—¿Com s'entén tanta modestia

tant sacrifici, tant, tant...

—No ho vulgui saber!... Misteris

qu'es impossible esbrinar!

Cap al nord hi han hagut terribles inundacions que han perjudicat comarcas enteras.

No més ens faltava aquesta plaga: els ayguats...

Pera que l'any nou ens atrapé ab l'aygua al coll.

A LO INSERTAT EN EL NÚMERO ANTERIOR

1. XARADA I.—Pa-ri-go-la.
2. Id. II.—Es-ca-ro-la.
3. Id. III.—Ra-mi-ro.
4. ANAGRAMA.—Solapa-Pósala.
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Fusteria.
6. TARJETA.—Vitanova de Serracant.
7. CONVERSA.—Fé.
8. GEROGLIFICH.—Un violó es un mal vehí.

Han endevinat totas ó part de las solucions corresponents al número anterior, els caballers: Ramón Valls, Joan Antich Puig, Narciso Mach, Meco y P. Gadella.

XARADAS

I

Prima y tersa l'nom contenen,
de un gran riu de dintre Fransa;
tres doblada es nostra infansa,
y altres sers, quan poch temps tenen,
Tersa y quarta, pot dar gust,
y molt més si está endolcida;
però n'es molt aburrida,
quan se fá de un modo injust.
En un día de bon sol,
se veu més prima y segona,
com quan un molt bé enrahona,
que sab dir milló l'qué vol.
En florida Primavera,
y ab el sol prop el Nadir,
está bé pera tenir,
bella nit, hu-dos-tercera.
Com joguina divertida,
la demana en ocasiones,
petit nen per diversions
sent la quarta repetida.
Si segona n'es molt poch,
ja pot feras distingir
si algun músich fa sentir,
quin sonido té l'seu toch.
Entre boschs, vinyas y prais,
joventeta hermosa hi viu,
Más Pairal, ab gran cultiu,
ja de molts antepassats;
inondantia d'olor fi,
de entre 'ls mils que en son pit cola:
lluïsa, espígol, farigola,
salvia, oregana y romaní.
Una nit, il·luminada,
ab magnífica claror,
bategant l'cor de amor,
y la atmósfera embaumada,
donzelleta angelical,
de simpática ternura,
tot escolta ab galanura,
recolzada al finestral.

J. SADURNÍ MÀS DE LOS VALLS

II

Temps de verb inversa-primeria,
la segona es animal,
aliment invers-darrera
y un bon vinet el total.

F. JOANET

Al Teatro d' Espanya

EL TEMPS-TRASPUNTE (al Any nou): — Apa, menut, surt sense por, que per malament que ho fassis, sempre ho faràs millor que aquest beneyt de barba que ara fa mutis.

QUADRAT

• • •
• • •
• • •

Substituir els punts per lletres, de manera que, llegides vertical i horitzontalment, donguin el següent resultat: 1.ª ratlla: Joch de cartes; 2.ª: Nom de home; 3.ª: Nom de dona; 4.ª: En el mar.

A. B. (a) LO RECTOR DE VALLFOGONA

MUDANSA

La llet de total prenía la Carmeta, nena hermosa, y, com es escrupulosa, no sé qu'hi trobà cert día, qu'entadada la deixà, y es perque dintre del got hi havia un xiquet de tot que no sab com s'hi posà.

P. CORTACANS

ATENCIÓ!

ALMANACH

DE

La Campana de Gracia

pera l'any 1910

Un tomo de literatura trágica y ilustració vandàlica

Tot Catalunya ha de llegir aquest volúm, resúm còmic-humorístich del any que avuy — se'n va a can Pistras —

DOS ralets! — Se ven per tot arreu

INTRÍNGULIS

a e i o u

Aquestes vocals y dues consonants, combinarlas de manera que diguin un nom d'home en castellà.

DANIEL MAYOR (CHERTA)

ANAGRAMA

En Total, qu' es un bon noy y als toros adionat, diu que en la darrera tot a la plassa va saltar.

RAMÓN VALLS

BALDUFÀ NUMÉRICA

6 5	—Nota musical.
7 1	—Animal.
4 7 8 2	—id.
4 7 8 5 3 3 2	—Poble català.
1 2 8 4 5 6 7 8	—Mort il·lustre.
4 7 8 8 5 6 2	—Peix.
8 5 7 8 7 6	—Nom de dona.
5 3 5 8 2	—id.
6 7 4 2	—Capital europea.
7 6 1	—Poble català.
2 4	—Per pescar.
8	—Consonant.

UN COMICI TRONATTI

TARJETA

MATEU R. CEL

HORTA

Combinar aquestes lletres, de manera que donguin per resultat el títol d'un drama en un acte y l'apellido del seu autor.

PAQUITO DEL PITU

CONVERSA

—Mariano...
—¿Qué vols?
—Guayta allà al balcó, y avisam quan arribi l' qui t' acabo de dir.

NICK CARTRÓ

GEROGLIFICH COMPRIMIT

T O O :

A. B. (a) LO RECTOR DE VALLFOGONA

CORRESPONDENCIA

Caballers: M. Garriga y P. Un Tianench. Enrich Lapiedra Fábrega, Marqués Chamarande, R. Parmesà, Un del Clot, y Bilibis-Bóbilis: No serveix.

D' ara endavant, tota la correspondència enviada ab destí a La Esquella de la Torratxa s' contestarà en la mateixa Esquella.

Caballers: Ramón Valls. P. Cortacans (Llegidor de LA CAMPANA), Pep Cistellé, Francisco Rodríguez (a) Paquito, y Mero sense dents: S' aprofitarà.

D' ara endavant tota la correspondència enviada ab destí a La Esquella de la Torratxa s' contestarà en la mateixa Esquella.

Caballers: Pep Cistellé: La forma es bastant descuidada, y el fons, si bé s' mira, enclou escassa novetat.—P. Redavi E.: Posemhi una engruna, què diable!

Alaant ta gentil testa
me feres una festa;
y jo, que ja t' coneix
me vaig cordar el gech.

¿Volsthi jugar que això es alguna alusió regidoresca?... M' hi jugaria un peixet.—F. Rodríguez (a) Paquito: Aquest xisto de pescar encostipats es més vell que Mathusalem. Rumihí quelcom que no estigui tant al alcans de las inteligencias infantils.—J. O. C.: Conté greus defectes de forma y de sentit, com el penúltim vers qu' es mal accentuat y allò de que 'l cor se daleix per veurela que no pot esser veritat, etc., etc. Apart d' això, la poesia, en conjunt, no passa de una excel·lent intenció.—L' Avi de la Montserrat: Si no m' n desdich abans, li publicaré alguna cantarella.—M. E.: Com que no feyam número de ignocents, vet' aquí que la seva poesia no ha pogut publicar-se.—Perla: Realment això, comparat ab lo molt dolent que s' escriu, es quasi una perla: però... ens agradaria coneixer l' ostra. Vuy dirli que la primers versos s' acostuman a fer més malament y que... vaja... que 'ns estranya trobar perlas en els musclos.—Joan Antich Paquito: ¿Que no ho veu que aquest Marcelino ha servit ja prou vegades per solucionar logogrifos numèrics?... Una mica més d' enginy, senyors trenca-closcaires!...—J. G.: Es materialment impossible corregir-la ab la premura que s' necessitaria para aquesta setmana, y per després, ja compren que seria fora de l' actualitat.—M. E. (Anglèsola): No val la pena. Deixile bramar. Mentres tant ens fan l' anunci. Un reclam que no s' paga ab diners.—Grahó B.: No 'ns convé. Y quan envii originals, no hi plany tant el paper, que bé prou barato que va.—P. Cor-

tacans (Llegidor de LA CAMPANA): Els cantars son molt còmichs, molt bonichs, molt extravagants... per vosté, per nosaltres son... son... son... sonsos. L' epigrama, pornogràfic. L' única cosa qu' està bé, son las solucions de las xaradas, que las ha endevinadas totes dugas.—J. M. (Esparraguera): No es d' un interès prou general.—Un que preté ser argentí: No 'ns l' empassém.—Un geperut de l' esquerra: Trempi la lira Apolo y cantí!

Quan te conegui, Roseta;
el teu cor era una flò,
ja ara no ets tant maqueta
y et vuy deixar d' recó.

Ni més ni menos que lo que haviam d' haver fet ab els seus versos.—Manuel P. (Maco): Gracias per la felicitació y no hi ha de què de las gracias. Salut y bon any.

D' ara endavant tota la correspondència de colaboració que se 'ns envihi ab destí a La Esquella de la Torratxa, s' contestarà en la mateixa Esquella.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, CARTER del Olim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

ALERTA!

El vinent dissapte, 8 de Janer, publicarà

La Campana de Gracia

UN INTERESSANT

NUMERO EXTRAORDINARI
d' entrada d' any

Text de primera • Ilustració espléndida
8 páginas • 10 céntims

Dissapte, 8 de Janer de 1910